

ŠIAULIETIS VLADAS REKAŠIUS – SPALIO REVOLUICIJOS DALYVIS

...Už jokią kaip neduosių sevo dvišakos liudibės nei per juodymą nagioli. Geriuoju nurodys atsiaskyti nuo savo svajonių, idėjų, visai išdidigii iš Lietuvos padangės. Dėja ir teriša pris Lietuvos mene tik proletarių. Nuo giminimo dienos iki buvau tėvynėj tiki posūniu. Pasirausiu nuro proletariškos kovos lauko tik tuomet, kuomet mytys, jog mano visai praleista".

Tai išrauka iš revolucionieriaus, bolševiko, poeto, revolucionės spaudos organizatorius Vlado Rekašaus laiske, rašyto 1913 m. Šiaulių kultūros ir visuomenės veikėjui P. Bugailiškui. „Aušros“ muziejaus fonduose saugomi penki V. Rekašaus laiskei ir originaliu bei vertu eileračiai rankraštis — labai brangūs mums, Šiaulieliams, eksponatai. V. Rekašius (slapyvardis — Smidro

Sakėlė) mokėsi mūsy mieste, berniukų gimnazijoje, (iš kurio nelegalū socialinių moksleivių būrelį, kurio dalyviai studijavo „Komunistų partijos manifestą“, V. Lenino veikelius, skaitė „Pravde“, paaiškė rūšius su mūsto darbininkais, platino terp jų atsakumus, dalyvavo streikuose. Šiauliuose užsimenzę stipri V. Rekašaus ir gimnazisto J. Janonio draugystė. 1914 m. vienomis susirinkimis, kuris vyko miške netoli Šiaulių, V. Rekašius buvo suimtas ir Kauno gubernatoriaus įsakymu ištremtas į Sibirą. 1916 m. V. Rekašius pavyko iš tremties pabėgti. Po Varšaro revoliucijos V. Rekašius pasireikė kaip Jekaterinos Lietuvos bolševikų veikėjas. Jis dalyvavo Didžiosios Spalio socialistinės revoliucijos vykdyse. 1918 m. partiją pasiuntė V. Rekašius į keizerinės Vokietijos okupuotą

Lietuvą — dirbo Kupiškyje, Panevėžyje, vėliau Žemaitijoje, kur buvo LKP Telšių renginės sekretorius. 1920 m. kovo 12 d. lietuvių tautos budelis P. Plechavičius kelely netoli Plungės V. Rekašių mišiniui peršovė, kiti diegnę jis mirė.

Vienoje iš fotografių, daugelyje Plungės kapinėse, VI. Rekašiaus žmonos Olga Rekašienė stovi prie kapo su kūdikiu ant rankų (vyro žuvimimo žmogus laukėsi kūdikiu), žalia paugėjusi augintinė Deinutė su gėlėmis. Našlaitė mergyty priglaudė Rekašių, kai buvo nužudyti jos tėvai, revolucionieriai, komunistai. Galime perskaityti ir užrečiant kapor: „Kazys Petkevičius, 1893—1920“. Tokia paverdo V. Rekašių buvo grįžęs į Lietuvą. Vienam avoriaiškyje, atsišvame į Šiaulius P. Bugailiškui ir S. Bražiškui 1918 m. V. Rekašius rodo: „Iki šiol leko daug bastytis,

ir iš nelegalių laikų man pastiliu nauji pavardė — vietoj Vlado Rekašiaus dabar vadiniuose, kelp ir daug kitų revolucionierių bolševiku, Kazis Petkevičium. Tuomet, kai V. Rekašius rašė šias elutes, jis nė pati nažinojo, kad graitai vėl teks vykti su nauja partijos užduotimi ir naujauja paverde — ši kartą į Lietuvą. Jau visam laikui.

Iš „Aušros“ muziejaus saugomyje laisku galima spręsti ir apie V. Rekašiaus, tuomet palyginti labei jauno žmogaus, politines pažiūras, jų brandumą. Vlado Rekašiaus laiskei parasyti dailiai, aiškiai, sevo mintis jis dėstiesi, be užuolankų. Tiesus jis žmogus buvo, aiškiai žinantis, ko nori, visą gyvenimą supratęs kaip kovą už lieudies reikelius.

O. SELIUGINA
„Aušros“ muziejaus vyr. moksline bendradarbe

Kiekvienam statybos objektui turėti būti tinkamai paruoštos būtinės patalpos, su komplektuotas inventorius (spintelės, stalai, kėdės, vandens bakeliai, vaistinėlės, elektros virduliai, šaukštės-sachmatas, išrengtos vienos prausimuisi, rūbų džiaviminių, polišinių. Be to, ir paauglių būtinės patalpos (privalo būti suremontuotos). Taip turėtų būti mūsų statybose, tačiau toll gražiai nėra.

Pagal DOPG skyriaus viršininko M. Guleckio patelktus duomenis, pernai tresto būtinimų patalpu remontuoti buvo skirti 2374 kg aliejinių dažų (SV-1 — 498, SV-2 — 606, KMK-181 — 448, SADV-5 — 177, SV-6 — 591 kilogramai), 1345 kv. m tapetų (SV-1 — 120, SV-2 — 710, SV-6 — 515 kv. metrai), 673 kv. m medžio plaušo plokštelių (SV-1 — 420, SV-2 — 113, KMK-181 — 140 kv. m), 805 kv. m linoleumų (SV-1 — 392, SV-2 — 25, KMK-181 — 237, SV-6 — 151 kv. m) ir kt.

Pažiūrėjus į šiuos skaičius, minėtų valdybų būtinėms patalpoms turėtų būti nelegali išrengtos, tačiau patikrinus objektus mūsu mieste, paaiškėjo, kad net 62 proc. būtinų patalpų reikalingas remontas. Galima daryti išvadą, jog šios medžiagos arba nepastebėti būtinimų patalpų šeimininku, arba jos buvo nekokybiskos ir per metus visiškai susidėvėjo, arba patys namelių šeimininkai visiškai netasauso būtinimų patalpų.

Dažname objekte meistras skundžiasi, jog nepatenkinami jų užsakymai būtinės patalpy remontuoti, tačiau šiai metais tresto DOPG skyriu gavo tik 8 užsakymus, iš kurių penki patenkinti. Pavyzdiui, SV-1 Žemaitės g. gyvenamojo namo statybos objekte būtinimų patalpy remontui skirta 12 kg baltalių, 31 kg spalvotų aliejinių dažų, 5 kg aksolio, 120 m apvadų. GRG-1 rekonstrukcijos objekte — 28 kg aliejinių dažų, per 8 kg baltalių, 6 kg aksolio, 200 m apvadų, 44 kv. m laminuoto medžio plaušo plokštelių, 13 aukštų monolitinės namų statybos būtinėms skirta 174 kv. m tapetų, per 18 kg baltų aliejinių dažų, 444 m apvadų, 18 kv. m plitelių. Nors medžiagos gautos jau senošai, tačiau būtinės patalpos dar vis neremontuojamos.

Tresto objektuose dirbantys darbininkai jau netekiai, kad kada nors bus išvesta tvarka į būtinės patalpose — suremontuoti namelai, su komplektuotas inventorius. Todel atsakingi būtinės patalpojų darbuotojai gretėjant turėti pasirūpinti namelių remontu, reikimu inventoriumi. Salygos normalliai darbu ir polišiu turi būti sudarytos.

Specialių fondų būtinės patalpu remontui nėra. Todėl norint gauti medžiagą, aikštelių vadovams tenka užpildyti nemažai išairių dokumentų — dešefinių akta, samatą, būtinės patalpų schemas. Tik tada skiriamos medžiagos. Užsakymai nebūs patenkinkami, jei toms pačioms patalpoms jau buvo pernai skirta medžiaga. Taigi, vadovų nuiskundimai, kad negausa medžiaga, nelabai pagrasti, kadaangi neparuošiamos užsakymai.

Be to, reikėtų atkreipti dėmesį, kad buhalterinėse knygose visos būtinės patalpos surašytos su inventoriuose numeriais tačiau praktiškai 50 proc. būtinų būtų inventoriuose numeriuoti (išskyrus SADV-5). Kai kuriuose statybos objektuose (Zuvalės perdibrimo ciech, gyvenamasis namas Žemaitės g., monolitiniai namai Zelitinkų g.) būtinės patalpose buvo išlikę daugiau žmogių, nei priklauso pagal normas. Tai atstinkiai dėl to, jog būtinės patalpos dar neracionaliai naudojamos. Būtinės perpildomas, kai išskaidomas brigadas — vienur būtinėse tik 2—4 žmonės, kurių neįtėjama panašiomis. Dar blogiau, kai būtinės patalpos išskaidomos į „uzkonseruojamus“. Tokių yra SV-2 prekybos centro, KMK-96 NSK rekonstrukcijos bei valkų darželio Zuviniukų g. statybose. Nepusiai objektų ir tokiai „paminklai“ kaip nurašyti — namelai. Kai kuriuose iš jų dar įskirė žmonės. Tokius namelius dar turi NSK energijos perdibrimo ciech, „Elektron“ statybų šeimininkai.

Tvarka nameliuose prie klausuo nuo to, ar yra juose nuolatiniai šeimininkai. Brigada, turinti savo namelį, prizfuri jį, rūpinasi remontu. Blogiau ten, kur nameliuose išskuria laikinių gyventojų. Reikėtų, kad objektai vadovai griežiai ir iš jų reikalautų tvarkos.

Tresto objektuose dirbantys darbininkai jau netekiai, kad kada nors bus išvesta tvarka į būtinės patalpose — suremontuoti namelai, su komplektuotas inventorius. Todel atsakingi būtinės patalpojų darbuotojai gretėjant turėti pasirūpinti namelių remontu, reikimu inventoriumi. Salygos normalliai darbu ir polišiu turi būti sudarytos.

A. ZALESKIS
Tresto kadrų ir būties inspektorius

STOKITE I VILNIAUS STATYBOS TECHNIKUMO NEAKIVAIZDINI SKYRIU

Vilniaus statybos technikumas — vienintelė respublikinė specialioji vilnės mokykla, neakivaizdinė būdu ruošianti šiu specialybų statybos technikus:

— pramoninės ir civilinės statybos (lietuvių ir rusų grupės);

— pastatų santechninių išrengimų (lietuvių grupė). Prūmami balgsieji vidurinės mokyklos.

Mokslo trunka pustrečių metu.

Stojantieji nuo birželio 1 d. iki rugpjūčio 15 d. patelkiai prūmimo komisijai šiuos dokumentus:

1. „Vilnurinio“ mokslo atestatas (originalai).

2. Sveikatos pažymė (forma Nr. 068 (y)).

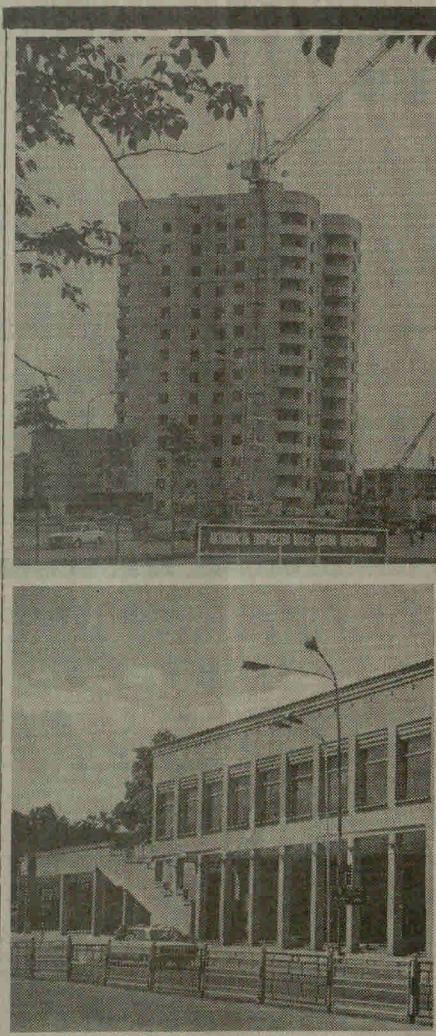
Direkcija

JAU PENKI MILIJARDAI

Praėita savaitė, remiantis demografijos paskaičiavimais, žemės gyventojų skaičius pastekė 5 milijardus. SNO duomenimis kas minėtum gimus 150 žmonių, 220 tūkstančių — kas diena į 80 milijonų per metus. Nuo 4 iki 5 milijardų žmonių padaugėjo per 13 metus. 6 milijardus skaičiuose jau po 12 metų. Dar po 10 metų gimus 7-miliardarsis gyventojas. Tyrinėtojų prognozės telgi, jog 2100 metais žemėje gyvens 10 milijardų žmonių. Pastaraisiais metais kai kurios šalyse buvo ribojamas gimus skaičius, tačiau ne visur tai davė norimų rezultatų. Pakistane, kur 2000 metais gyventojų bus 153 milijonai, musulmonų dva-

sininkiai priešnasi gimus ribojimui. Tuo tarpu Klinijoje nuo 70-ųjų metų gykdama griežta politika — viena šeima — vienas vaikas — ielido kažkiek reguliuočių gimdymų skaičių.

Kai besivystančiose šalyse sunkumas kelia per didelis gimstamumas, industrinės šalyse pergyvena gyventojų resursų stoką. Tai ypač aktualu Vakarų Europai. Cia gimus skaičius kasmėt mažėja. Mažiausiai vaikų gimus Vakarų Vokietijoje ir Prancūzijoje. Pastarosios vyriausybės, kai padidėtų gyventojų priėaugts, išvystė kampaniją, kurios suktis „Prancūzijai“ reikalangių valkai“

STATOME

Antrasis daugiauakštis monolitinis gyvenamasis namas Karecko gatvėje. Turgaus pavilionas. VI. MIKALAIUSKO nuot.

STATYBA
ADRESAS IR
TELEFONAS

Už redaktorių L. DUBAUSKIENĘ

235419 Šiauliai, Lenino g. 156, Statybos trestas, „Statybos“ redakcija, IV aukštas. Tel. 2-76-94.
Laiškraštis Šeima penktadieniais.

Spauda — ofsetinė. Aplimis — 0,25 sp. lanko. Tirazas — 1500 egz. Užsakymo Nr. 4573. Rinko ir spaudė valstybinė spaustuvė „Titnagė“. 235419, Šiauliai, Gegužės pirmosios g. 52.

AR BUITINIUOSE NAMELIUOSE BUS TVARKA?

ir iš nelegalių laikų man pastiliu nauji pavardė — vietoj Vlado Rekašiaus dabar vadiniuose, kelp ir daug kitų revolucionierių bolševiku, Kazis Petkevičium. Tuomet, kai V. Rekašius rašė šias elutes, jis nė pati nažinojo, kad graitai vėl teks vykti su nauja partijos užduotimi ir naujauja paverde — ši kartą į Lietuvą. Jau visam laikui.

Iš „Aušros“ muziejaus saugomyje laisku galima spręsti ir apie V. Rekašiaus, tuomet palyginti labei jauno žmogaus, politines pažiūras, jų brandumą. Vlado Rekašiaus laiskei parasyti dailiai, aiškiai, sevo mintis jis dėstiesi, be užuolankų. Tiesus jis žmogus buvo, aiškiai žinantis, ko nori, visą gyvenimą supratęs kaip kovą už lieudies reikelius.

O. SELIUGINA
„Aušros“ muziejaus vyr. moksline bendradarbe

„ŽELMENĖLIU“ SĒKMĖ

Respublikinės moksleivių dainų šventės Šokų konkursuose kolektyvai konkuruos tresto kultūros namu „Želmenėliu“ šokėjus lydėjimo

sėkmė. Jie pelnė laureatų vardą pionierių ir jaunuolių grupės.

„Statybos“ inf.

«Статиба» («Строительство») — ежемесячник партийного, профсоюзного, комсомольского комитетов и администрации Ордена Трудового Красного знания Шяуляйского строительного треста. За редактора Л. ДУБАУСКИЕ. Г. ШАУЛЯЙ, Литовская ССР. На литовском языке.